

доситу. Фарисеїв занепокоїли останні сліди обурення, що повстало через те понижене тіло. Ті, що чванилися непохитною проникливістю свого ума, кепкували із тих, що піддалися впливам обманця. Але Пасха надходила і кожний спішив додому.

Де ж поховалися приятелі переможенного? Що протривало з їх віри? Син Чоловічий увійшов у смерть і то якими дверми! Память про Нього буде для жидів не тільки відразлива, але й ганебна. А де ж наслідство, що про нього стільки говорив? Залишив лише знак ганьби. Його перемога над світом? Ті, що Його ненавиділи, потоптали Його, згнобили, доказали Йому в обличчі цілого світу, що Він безсильний, що обманив. Ні, приятелям Ісуса не залишилося нічого іншого, як сховатися, затаїти сльози й сором, мовчати й чекати.

Бо, не зважаючи на все, чекали, згадуючи деякі слова, чіпляючись їх судорожно: віра їх була хитка, але не любов. Може кілька з них горіло безумністю довіря, що вже було безумністю хреста. Жінки передовсім, ті всі Марії... Мати Ісуса не потребувала вірити, знала. Але Мука тривала у Неї далі. Удари не переставали падати, ані слина посіпак зневажати обожаного обличчя. Кров божа безупинно плила в її серці, дрижав у ній ще кожний окрик, кожне зідхання збілілих губ. Діва була тільки відгомном Муки, продовженням у безконечність. Цілувала долоні своїх рук... коли не мусіла турбуватись зломаним від болю Іваном.

Тут повинні розпочатись події повороту Ісуса на світ. Але були б це події самого світу, аж поки виповниться час. Бо присутність воскреслого Ісуса триває далі; можна сказати, що, вступаючи в небо, не покинув землі: в кілька місяців, коли зник з-перед очей учнів, осяяв ворога свого Савла на дорозі до Дамаску і говорив до нього. Бо ж св. Павло ніколи не сумнівався, що був свідком воскресення нарівні з тими, що пили і їли з Христом, переможцем смерті; засвідчує це знане місце з першого Послання до Коринтян: „Бо я вам найперш передав, що й прийняв, що Христос умер за наші гріхи згідно з Писанням, і що явився Кифі, а потім дванадцятьом, опісля явився понад п'ятьсот братам разом, а з них численні живуть досі, інші ж уснули. Далі явився Яковові, потім усім апостолам. На останок уже по всіх, наче недородкові, явився і мені“.

Очевидячки, не слід рівняти появи Христа, тієї заповістки Його Воскресення, з видіннями, що їх мало багатько душ по вознесенню. Все ж таки той, що повалив Павла в дорозі до Дамаску, це той самий Ісус, що Його Франц, Катерина, Тереса, Маргарита-Марія, священник із Арс і стільки знаних та незнаних святих в обличчю Церкви, або в потемках укритего життя чуло, бачило, дотикало. Присутність та це не присутність Евхаристична, але маленьке Причастя дає вір неї поняття навіть найзвичайнішому християнинові, коли він, повернувшись на своє місце, згортає поли плаща, заслоняючи дрижачу в серці полум'я замкненої Любові.

І це так далеко правдиве, що хоч не вміємо уявити собі багато євангеличних епізодів, жаден не такий близький до нашого життєвого досвіду, як ті, що відносяться до воскреслого Христа.

Бо ж ми також знаємо Його тільки через Муки Його, і приходять до нас завжди або з безодні смерти, або з безодні свого терпіння. Пробігає невпинно пекло людської долі, щоб міг зустріти на дорогах життя кожного з нас. Близьке нам і знайоме Його обличчя — це не обличчя того ізраїлтянина, що Його не були б відрізняли від решти товаришів вояки когорти і слуги первосвященика, якщо б не поцілунок Юди. Це обличчя, збите поличниками і втомлене нашими злочинами, це палкий і сумний погляд, що товаришить нам ціле наше життя від гріха до гріха, з невичерпаною любовю, нескінченим довірям.

Кожна зустріч воскреслого Христа з кимсь із Його близьких пригадає християнинові якусь подію з власного життя. Марія Магдалина плаче обіч гробу, „бо взяли Господа їй і не знає, де положили Його.“ „По тих словах обернулася взад і побачила, що Ісус стоїть; та не знала, що це Ісус. А він до неї озвався: Жінко, чого плачеш? Кого шукаєш? Вона ж, думаючи, що то садівник, говорить до Нього: Добродію, коли ти виніс Його, то скажи мені, де ти Його положив, і я візьму Його. Та Ісус сказав їй: Маріє! І відкрилися очі святої жінки; сказала: Раввоні!“ І ми також пізнаємо Його інколи. Що тут таїти? Часом пізнаємо Його в Його священиках. Стільки злого говорить про священиків. А все ж християнинові, що має звичай ставати навколівши навгад перед сповідальницями, траплялося не раз почути неожидане, потряслює слово. Траплялося, що незнайомий тихого й докірливого серця, вязень тієї заграбованої труни вділяв йому дару божої зворушливості та надлюдської потіхи.

Скільки ж то разів був на наших устах оклик Томи, званого Близнюк, коли подібно, як він, очима віри і блудливими руками сліпця бачили ми стигми Господа і дотикалися до них! „Dominus meus et Deus meus“. Господь мій і Бог мій. Христос це власність усіх, даний і виданий кожному зокрема.

Вперше ввійшов Ісус до світлиці, де згромадилися учні при замкнених дверях зо страху перед жидами. Показав їм рани свої; наповнив їх спокоєм своїм і радістю та дав їм владу відпускати гріхи (в певності отриманого прощення! рука священика на нашій чолі, слово, що розв'язує і спливає по нас, як вода і кров із відчиненого списом боку!). Тома не був із ними, коли Ісус прийшов, і не хотів увірити в те, що йому оповідали:

„Як не побачу на Його руках знаків від цвяхів і не вложу мого пальця в рану від цвяхів і не вложу руки моєї в Його бік, то не повірю“. За вісім днів Ісус прийшов несподівано і сказав до Томи: „Вложи сюди свій палець і споглянь на мої руки; піднеси свою руку і вложи в мій бік, і не будь невіра, а віруючий“.

Господи, котрого не бачили ми нашими тілесними очима, віримо в Тебе.

Кому ж із нас не знаний і не близький заїзд в Емаус? Хто ж із нас не йшов тією дорогою одного вечора, коли здавалося, що все втрачене? Христос у нас умер. Забрав Його нам світ, забрали філософи й учені, забрала наша пристрасть. Не було вже для нас Ісуса на землі. Йшли ми дорогою і хтось ішов при нас. Були ми самі, але хтось нам товаришив. Вечір. Двері відчинені, сумерк кімнати і полумінь на комині, світло повзає по втоптаній землі, а тіні хитаються по стінах. О переломаний хлібе! — крихітко хліба, спожита в тяжкій неволі! „Зостанься з нами, бо йде до вечора...”

Іде до вечора, життя дообігає кінця. Дитинство видається даліше, ніж початок світу, а з втраченої молодости долітають до нас тільки останні гомони бурі, що проходить посеред голих дерев опустілого парку.

І наблизились до села, що до нього ішли. А Він удавав, немов би хотів далі йти. Та вони майже на силу задержали Його кажучи: „Зостанься з нами, бо йде до вечора і нахилився вже день“. І він увійшов, щоб побути з ними. А коли він був з ними за столом, то взяв хліб, поблагословив і розломив та й подав їм. А у них відкрились очі, й вони пізнали Його; та Він став їм невидимий. І говорили вони до себе: „Чи не палало в нас наше серце, як Він розмовляв з нами в дорозі та як висняв нам Писання?“

Іншого разу Кифа, Тома, Натанаїл, Яків і Іван ловили риби. Повернулися були до своєї Тиберіяди, до своїх човнів і сітей, „устаткувалися“... — так може думала їх рідня. Нічого не могли вловити! Якийсь незнайомий сказав їм, щоб закинули сіти по правім боці. Витягли так багацько риби, що Іван зрозумів відразу: „Господь є! Петре, крикнуй, Господь є!“ І Петро вмить кидається в море, щоб скоріш злучитися з Улюбленим. Стоїть на узбережжю. Так, це Він. Кілька смолоскипів горить. Одіння Петра висихає в сонці. Приладжують рибу, їдять хліб, а дав його їм той Ісус, якого навіть не спитали: ким є? Чи можна знати напевно, що то Він? Але так! Мій Боже, то ти, ти сам, що ставиш знеацька питання, як же нам воно близьке! (але не відповідь, на жаль!)

- Симоне, сину Івана, чи любиш мене більш, як ці?
- Так Господи, ти знаєш, що я люблю Тебе.
- Паси мої ягнята...

Тричі повторився той діяльог при березі озера. Потім Ісус віддаляється і Петро ступає зараз за Ним, а Іван іде оподаль немов би втратив свій привілей „улюбленішого“, немов би серце воскреслого Господа вже не вирізняло свого вибранця. А все ж Христос висказує про Заведесового сина таємничі слова, а їх інші учні приймають як заповідь того, що Іван не пізнає смерті.

